berẽt mō q̃ꝫ p̃us. Eodẽ mō ſe hr̃e videt̃ et
volūtarijs tam opatorib⁹ q̃ꝫ opationib⁹
Si enĩ artifex q edificat domũ ex om̃ibus
modis ſuis ẽ ſicut erat p̃us quã nō edificã
bat. Si p̃us nō edificabat neqꝫ mō aut ſi
mō ⁊ p̃us neceſſe ei ẽ vt vel in ſeipãm no-
uã diſpoſitionẽ receperit q̃lis eſt poteſtas
operãdi vl' edificãdi volũtas ſciẽtia et ars
aut ꝙ exterius ex aliquo modoꝝ ſe habe
at aliter q̃ꝫ p̃us. ꝙ ẽ dicere q꞉ noui ſumpt⁹
accreuerit ei q̃s nō habebat p̃us. aut ope
rarũ. aut materia ſiue q̃ edificari nō pote
rat dom⁹. aut ꝙ impedimentũ aliud ſub
latũ eſt. aut nouũ adiutoriũ ablatũ. ⁊ hoc
manifeſtũ ẽ in om̃i artifice ⁊ operãte volũ
tarie. Si ei nec poteſtate. nec ſciẽtia. nec vo
lũtate ſe hꝫ aliter q̃ꝫ p̃us vllo modoꝝ. Si
militer et adiumẽta ac impedimẽta edifi-
catiõis ex oĩbus modis ſunt ei vt p̃us. Si
opat̃ mō neceſſe ẽ vt et oparet̃ p̃us aut ſi
nō p̃us opabat̃. Que eniꝫ inq̄t ratio eſſe
poteſt vel cauſa vt poti⁹ mō opet̃ q̃ꝫ p̃us
Quia igr̃ creator bñdictus ex oĩb⁹ mōis
ſuis erat anteq̃ꝫ crearet mōm vel mũdus
eẽt ab eo. quemadmodũ et in ipõ puncto
tp̄is quo creauit ipſum cũ p̃us illũ nō cre-
aſſet nec tũc creauit ipm̃ et p̃us ex neceſſi-
tate. Q᷑ aũt ex oĩbus modis ſuis ab eter
no fuerit creator ſicut ⁊ cũ creauit mundũ

Manifeſtũ ẽ cũ ipe ſit in vltimitate i-
mutabilitatis p oĩa ⁊ exteri⁹ nec adiumẽ-
tũ nec ipedimentũ habuit vllo modoꝝ cũ
nihil eẽt ante vniuerſi creationẽ qđ ipſuꝫ
vel adiuuare vel ipedire poſſet et genera
liter cũ nihil om̃ino eẽt p̃ter ipm̃. ipm̃ eniꝫ
vniuerſuꝫ ſiue mũdus ipoſſibile ẽ vt intel
ligat̃ vl' adiuuãs vel impediẽs creationeꝫ
ꝓpam. q̃re neceſſe eſt creatorẽ q̃ꝫ cito fuit
ꝙ ẽ dicere ab eterno munduꝫ ipm̃ creaſſe
cũ nihil nouũ emerſerit in ipſa creatione
mũdi qđ ipam creationẽ adiuuerit. nihil
defuerit tũc qđ ei⁹ creationẽ añ vl' ꝓhibu
iſſet vel impediuiſſet. ⁊ vt clarior atꝫ vali-
dior ſic iſta rationatio addo q꞉ nulla om̃i
no nouitas facta ẽ in poſſe vel ſcire vel vel
le creatoris nec circa ea vl' aliqđ illoꝝ. nec
circa aliq̄d aliud ipa creatio ꝺ q̃ nemo in-
tendit ꝙ ei⁹ nouitas vel eius exiſtẽtia fece
rit debere creari mundũ potius tũc quan
do creatus ẽ q̃ꝫ nō vel ꝙ adhuc adiuuerit
vt mũdus eẽt tũc ei et neceſſitate cauſa eẽt
ſui ipius. Om̃e ei qđ facit rem debere eẽ vl'
qđ adiuuat eã ad eẽ cauſa ẽ eẽ ipſius ⁊ cau
ſa etiã creationis vel factiõis ipſius. nihil
autẽ aliud ẽ inceptio q̃ꝫ nouitas. et ſiĉr ni-
hil aliđ ẽ creatio a p̄te creati q̃ꝫ nouitas eſ
ſendi ipius vel noua exiſtentia eiuſdem.

Amp̃. vt cauſa et effectus ꝯiũcta ſũt in
ſepabiliter ita vt poſita ea neceſſe ſit poni
et effectũ nō facit niſi ſufficiẽtia cauſe q̃ ſuf
ficiẽs ẽ p ſe ſolam vllo modoꝝ ſcilicet aliũ
de cauſare vel efficere eẽ ſuũ. Manife-
ſtũ enĩ ẽ huiuſmodi cauſam eẽ creatorem
ad vniuerſum. nullo ei modoꝝ aliũde ad
iutus p ſemetipm̃ ſolũ creauit vniuerſum
Intellige aũt generaliter adiutũ. ita vt ad
iumentũ intelligas inductionẽ ⁊ ſuaſionẽ
⁊ ꝯſiliũ de q̄bus oĩbus palã ẽ nihil aliũ
de habuiſſe neqꝫ enĩ alieno ꝯſilio aut idu
ctione aut ſuaſione mũdũ creauit ſeu cau
ſauit. Manifeſtum igr̃ ẽ q꞉ om̃imoda
ſufficiẽtia cauſalitatis creator ẽ p ſemetipꝫ
ſolũ cauſa ſufficiẽtiſſima vniuerſi. quare ⁊
ꝯiũctiſſima cũ ipſo quare ex neceſſitate et
poſito ponit̃ vniuerſum huiuſmodi autẽ
ꝯiũctio ꝓhibet ſeparationẽ inter cauſam
et cauſatũ. Nō fuit igr̃ creator nec in eter-
nitate nec in tp̄e ſeparatus ab vniuerſo ꝙ
ẽ dicere ſiue vniuerſo.

P Onam tibi ⁊ terciã rationẽ Auicẽ
ne qua dicit ſic. Quoniã creator añ
mundu; aut potuit creare corpus
aliqđ qđ haberet motũ durante; vſqꝫ ad
creationẽ mũdi vel nō potuit. friuolũ au-
tẽ eſt vt dicit apud creatorẽ dicere creatorẽ
nō potuiſſe creare huiuſmodi corpus. Si
v̾o potuit creare huiuſmōi corpus cuꝫ ex
poſſibili nō ſit poſſibile vt accidat impoſ-
ſibile. poſito igr̃ ipm̃ huiuſmōi corpus cre
aſſe nō accidet impoſſibile. Eſto igr̃ ꝙ cre
auit huiuſmōi corpus q̃m motus illi⁹ du
raturus ẽ vſqꝫ ad creationẽ mũdi. Om̃is
aũt motus in tp̄e ex neceſſitate ẽ cum ipſo
erit igr̃ tempus mẽſura motus illi⁹ durãs
vſqꝫ ad mũdi creationẽ. Mũdi igr̃ creatio
nō fuit i inicio tp̄is cum eã p̄ceſſerit temp⁹
illud. Eodẽ mō ẽ ꝓcedere ſi poſſibile fuit
multa tp̄a motuũ inequaliuꝫ creaſſe crea
torem ante creationeꝫ mũdi tunc enim ex
neceſſitate ſequet̃ motũ tunc fuiſſe atqꝫ p̃i
us ⁊ poſterius ꝓpter inequalitatẽ motuũ
que enĩ inequaliter mouent̃ neceſſe eſt vt
alterũ eorum maius ſpaciũ inequali tem-
pore ptranſeat q̃ꝫ alterũ ⁊ ꝙ minus ſpaci
um citius ptranſeat q̃ꝫ alterũ. Et generali
ter in quacunqꝫ quantitate vel cuiuſcũqꝫ
quantitatis ſpacio qđ ab ambobus trãſe
undũ ẽ p̃us neceſſe ẽ vt trãſeat illđ id qđ ẽ